DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 14 maj 2009 *

I mål C-161/08,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Hof van beroep te Antwerpen (Belgien) genom beslut av den 8 april 2008, som inkom till domstolen den 18 april 2008, i målet

Internationaal Verhuis- en Transportbedrijf Jan de Lely BV

mot

Belgische Staat,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Rosas (referent) samt domarna A. Ó Caoimh, J.N. Cunha Rodrigues, U. Lõhmus och A. Arabadjiev,

* Rättegångsspråk: nederländska.

generaladvokat: E. Sharpston,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Internationaal Verhuis- en Transportbedrijf Jan de Lely BV, genom S. Sablon, advocaat,

— Belgiens regering, genom J.-C. Halleux, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom S. Schønberg och F. Ronkes Agerbeek, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 2.1–2.3 i kommissionens förordning (EEG) nr 1593/91 av den 12 juni 1991 om tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EEG) nr 719/91 om användning i gemenskapen av TIR-carnet och ATA-carnet som transiteringshandlingar (EGT L 148, s. 11) (nedan kallad tillämpningsförordningen), jämförd med artikel 11 i Tullkonventionen om internationell transport av gods upptaget i TIR-Carnet, undertecknad i Genève den 14 november 1975 (nedan kallad TIR-konventionen).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Internationaal Verhuis- en Transportbedrijf Jan de Lely BV (nedan kallad Jan de Lely) och Belgische Staat (belgiska staten), avseende uppbörd av tullar och andra avgifter till följd av internationell transport som genomförts med en TIR-carnet.

Tillämpliga bestämmelser

Bestämmelser tillämpliga på TIR-transitering

3 Konungariket Belgien är part till TIR-konventionen liksom Europeiska gemenskapen, som godkände den genom rådets förordning (EEG) nr 2112/78 av den 25 juli 1978 (EGT L 252, s. 1; svensk specialutgåva, område 7, volym 2, s. 36). Konventionen trädde för gemenskapens del i kraft den 20 juni 1983 (EGT L 31, s. 13).

4 I TIR-konventionen föreskrivs bland annat att det inte får krävas betalning eller deponering av tullar och andra avgifter vid import eller export vid mellanliggande tullanstalter för varor som transporteras enligt det genom konventionen upprättade TIR-systemet.

5 För att genomföra detta system krävs enligt TIR-konventionen att varorna under hela transporten åtföljs av en enhetlig handling, det vill säga TIR-carneten. Denna handling används för att kontrollera att transiteringen genomförts på ett riktigt sätt. Dessutom krävs det enligt konventionen att transporterna garanteras av sammanslutningar som godkänts av de avtalsslutande parterna enligt bestämmelserna i artikel 6 i TIR-konventionen.

6 I artikel 6.1 i TIR-konventionen föreskrivs sålunda följande:

”På de villkor och mot sådan garanti, som varje fördragsslutande part själv bestämmer, kan parten medge sammanslutningar rätt att antingen själva eller genom motsvarande sammanslutningar utfärda TIR-carneter och att uppträda såsom garanter.”

7 En TIR-carnet består av ett antal blanketter innehållande en kupong nr 1 och en kupong nr 2, med motsvarande avskiljbara talonger, vilka innehåller alla nödvändiga uppgifter. Ett kupongpar används för varje land som passeras. I början av en transportoperation inges kupong nr 1 till avgångstullanstalten. Redovisning sker så snart kupong nr 2 inkommer från utförseltullanstalten, belägen inom samma tullterritorium. För varje land som passeras upprepas detta förfarande genom att respektive kupongpar i carneten används.

8 I artikel 8 i TIR-konventionen föreskrivs följande:

”1. Den garanterande sammanslutningen skall förbinda sig att erlägga de tullar och andra avgifter vid import eller export, jämte eventuell dröjsmålsränta, som skall betalas enligt tullförfattningarna i det land där en oegentlighet uppmärksammats i samband med en TIR-operation. Sammanslutningen skall solidariskt med de personer som det åligger att betala ovannämnda belopp ansvara för erläggandet av dessa.

2. Om en fördragsslutande parts lagar och förordningar ej föreskriver att tullar och andra avgifter vid import eller export skall erläggas enligt moment 1 ovan, skall den garanterande sammanslutningen förbinda sig att på samma villkor erlägga ett belopp som motsvarar summan av tullarna och de andra avgifterna vid import eller export samt den eventuella dröjsmålsräntan.

3. Varje fördragsslutande part skall bestämma det högsta belopp per TIR-carnet som kan krävas från den garanterande sammanslutningen på grundval av bestämmelserna i moment 1 och 2 ovan.

4. Den garanterande sammanslutningens ansvarighet gentemot myndigheterna i det land där avgångstullanstalten är belägen skall börja att gälla från den tidpunkt då TIR-carneten godtages av tullanstalten. I de länder som passeras senare och genom vilka gods transporteras enligt TIR-förfarandet skall denna ansvarighet börja att gälla vid den tidpunkt då godset föres in...

…

7. När belopp som nämnes i moment 1 och 2 av denna artikel skall betalas, skall de behöriga myndigheterna i så stor utsträckning som möjligt kräva betalning från den person eller de personer som är direkt ansvariga, innan den garanterande sammanslutningen kräves."

9 Artikel 11 i TIR-konventionen har följande lydelse:

"1. När en TIR-carnet ej avstämplats eller avstämplats med förbehåll, skall de behöriga myndigheterna ej ha rätt att kräva betalning av de belopp som nämnes i moment 1 och 2 av artikel 8 från den garanterande sammanslutningen, såvida ej myndigheter inom en tid av ett år från den dag då TIR-carneten godtagits av dem skriftligen underrättat sammanslutningen om att avstämpling ej skett eller gjorts med förbehåll. Samma bestämmelse skall gälla när avstämplingsbeviset erhållits på ett oegentligt eller bedrägligt sätt, utom att tidsfristen då skall vara två år.

2. Betalning av belopp, som avses i moment 1 och 2 av artikel 8, skall krävas från den garanterande sammanslutningen tidigast tre månader efter den dag då sammanslutningen underrättades om att carneten ej avstämplats eller avstämplats med förbehåll eller att avstämplingsbeviset erhållits på ett oegentligt eller bedrägligt sätt och senast två år efter denna dag. I de fall som under ovannämnda tidsfrist av två år blir föremål för laga åtgärder skall emellertid betalning krävas inom ett år från den dag då domstolsutslaget vunnit laga kraft.

3. Den garanterande sammanslutningen skall ha en tidsfrist av tre månader från den dag då densamma krävdes på betalning för att erlägga de krävda beloppen. De erlagda beloppen skall återbetalas till sammanslutningen om det inom två år efter den dag, då betalning krävdes, styrkes på sätt som tullmyndigheterna finner tillfredsställande att någon oegentlighet ej ägt rum i anslutning till ifrågavarande transportoperation."

10 I artikel 19 i TIR-konventionen föreskrivs följande:

”Godset samt vägfordonet, fordonskombinationen eller containern skall tillsammans med TIR-carneten visas upp vid avgångstullanstalten. Tullmyndigheterna i avgångslandet skall vidtaga sådana åtgärder som erfordras för att de skall kunna förvissa sig om godsmanifestets riktighet och för att antingen anbringa tullförseglingar eller kontrollera tullförseglingar som på dessa tullmyndigheters ansvar anbragts av vederbörligen godkända personer.”

11 Artikel 21 i samma konvention har följande lydelse:

”Vid varje mellanliggande tullanstalt och vid bestämmelsetullanstalterna skall vägfordonet, fordonskombinationen eller containern visas upp för att kontrolleras av tullmyndigheterna tillsammans med lasten och den TIR-carnet som upptar lasten.”

12 I artikel 37 i TIR-konventionen föreskrivs följande:

”När det icke är möjligt att fastställa inom vilken fördragsslutande parts område en oegentlighet begåtts, skall den anses ha ägt rum inom den fördragsslutande parts område där den upptäcktes.”

Gemenskapsrätten

13 I artikel 1 i rådets förordning (EEG) nr 719/91 av den 21 mars 1991 om användning i gemenskapen av TIR-carnet och ATA-carnet som transiteringshandlingar (EGT L 78, s. 6), föreskrivs följande:

”När transporten av en vara från en plats till en annan i gemenskapen genomförts enligt systemet för internationell varutransport med TIR-carneter (TIR-konventionen), och i överensstämmelse med gällande bestämmelser, anses gemenskapen under denna transport utgöra ett enda tullområde vad avser användningen av TIR-carneten, vilket definieras i rådets förordning (EEG) nr 2151/84 av den 23 juli 1984 om gemenskapens tullområde …, i dess senaste lydelse enligt förordning (EEG) nr 4151/88 …”

14 I artikel 10 i förordning nr 719/91 föreskrivs följande:

”1. Denna artikel skall tillämpas utan att det påverkar de särskilda bestämmelserna i TIR- och ATA-konventionerna om de garanterande sammanslutningarnas ansvar vid användning av en TIR-carnet eller en ATA-carnet.

2. Om det upptäcks att en överträdelse eller oegentlighet har begåtts i en viss medlemsstat under eller i samband med en transport som genomförts med en TIR-carnet eller en transitering som genomförts med en ATA-carnet, skall den medlemsstaten uppbära tullar och andra avgifter som i förekommande fall skall tas ut i enlighet med gemenskapsbestämmelser eller nationella bestämmelser, utan att det påverkar eventuella straffrättsliga åtgärder.

3. Om det inte är möjligt att fastställa inom vilket territorium överträdelsen eller oegentligheten har begåtts, skall den anses ha blivit begången i den medlemsstat där den upptäcktes, såvida inte tullmyndigheterna på ett tillfredsställande sätt, inom den frist som skall fastställas, kan förses med bevis för att transporten har genomförts enligt föreskrifterna eller var överträdelsen eller oegentligheten faktiskt har begåtts.

Om inget bevis kan ges och denna överträdelse eller oegentlighet därför anses ha skett i den medlemsstat där den upptäcktes, skall den medlemsstaten uppbära tullar och andra avgifter för varorna i fråga i enlighet med gemenskapsbestämmelser eller nationella bestämmelser.

Om den medlemsstat där denna överträdelse eller oegentlighet faktiskt begicks fastställs vid ett senare tillfälle, skall de tullar och andra avgifter – med undantag av de tullar och andra avgifter som uppburits enligt andra stycket som gemenskapens egna medel – som varorna är belagda med i den medlemsstaten återlämnas till denna av den medlemsstat som ursprungligen hade uppburit dem. I detta fall skall eventuella överskjutande belopp återbetalas till den person som ursprungligen betalade avgifterna.

Om summan av de tullar och andra avgifter som ursprungligen påförts och sedan återbetalats av den medlemsstat som hade uppburit dem är lägre än summan av de tullar och andra avgifter som skall betalas i den medlemsstat där överträdelsen eller oegentligheten faktiskt begicks, skall denna medlemsstat ta ut skillnaden i enlighet med gemenskapsbestämmelser och nationella bestämmelser.

Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att bekämpa alla överträdelser eller oegentligheter och beivra dem effektivt.”

15 I artikel 2 i tillämpningsförordningen föreskrivs följande:

”1. Om det upptäcks att en överträdelse eller oegentlighet har begåtts under eller i samband med en transport som genomförts med en TIR-carnet eller en transitering med en ATA-carnet, skall tullmyndigheterna underrätta innehavaren av TIR-carneten eller ATA-carneten och den garanterande sammanslutningen om detta inom den period som föreskrivs i artikel 11.1 i TIR-konventionen eller i artikel 6.4 i ATA-konventionen, alltefter omständigheterna.

2. Bevis för att transporten har genomförts enligt föreskrifterna med en TIR-carnet eller en ATA-carnet enligt artikel 10.3 första stycket i förordning (EEG) nr 719/91 skall förebringas inom den period som föreskrivs i artikel 11.2 i TIR-konventionen eller i artikel 7.1 och 7.2 i ATA-konventionen, alltefter omständigheterna.

3. Detta bevis får bland annat förebringas på ett för tullmyndigheterna tillfredsställande sätt genom:

a) uppvisande av ett dokument, bestyrkt av tullmyndigheterna, som fastställer att varorna i fråga har uppvisats vid bestämmelsekontoret. Detta dokument skall innehålla de uppgifter som behövs för varornas identifiering

eller

b) uppvisande av en tullhandling, utfärdad i tredje land, som visar att varorna övergått till fri konsumtion eller en kopia eller fotokopia av en sådan handling. Denna kopias äkthet skall vara bestyrkt, antingen av det organ som påtecknade det ursprungliga dokumentet eller av myndigheterna i det berörda tredje landet eller av

myndigheterna i en av medlemsstaterna. Detta dokument skall innehålla de uppgifter som behövs för att varorna i fråga skall kunna identifieras,

eller

c) sådana bevismedel som anges i artikel 8 i ATA-konventionen vad gäller tillämpningen av denna konvention.”

16 Förordning nr 719/91 och tillämpningsförordningen upphävdes genom rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4), respektive kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2913/92 (EGT L 253, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 10, s. 1), vilka tillämpas från och med 1 januari 1994.

17 I artikel 454.3 första stycket i förordning nr 2454/93, i dess ursprungliga version, föreskrivs följande:

”Om det inte är möjligt att fastställa inom vilket territorium överträdelsen eller oegentligheten har begåtts, skall den anses ha blivit begången i den medlemsstat där den upptäcktes, såvida inte tullmyndigheterna på ett tillfredsställande sätt inom den period som anges i artikel 455.1 kan förses med bevis för att transporten har genomförts enligt föreskrifterna eller var överträdelsen eller oegentligheten faktiskt har begåtts.”

Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

18 Den 26 november 1992 godtogs TIR-carnet TABAK 9445594 vid Kantoor der douane en accijnzen te Antwerpen (kontoret för tullar och punktskatter i Antwerpen) (Belgien) för transport av cigaretter till Makedonien. Innehavaren av TIR-carneten var Jan de Lely. Den garanterande sammanslutningen för denna transport var Fédération royale belge des transporteurs (nedan kallad FEBETRA).

19 Den 27 november 1992, eller däromkring, stals det släp som användes för denna transport samt lasten med cigaretter, i Limburg an der Lahn (Tyskland).

20 Efter att ha konstaterat att TIR-carneten som godtogs i Antwerpen inte hade avstämplats krävde belgiska staten betalning av importtullar och punktskatter hänförliga till transporten. Genom skrivelse av den 4 mars 1993 underrättades FEBETRA om att TIR-carneten inte hade avstämplats.

21 Innehavaren av TIR-carneten underättades däremot inte om att denna inte hade avstämplats förrän den 17 november 1994.

22 Jan de Lely överklagade föreläggandet till Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (domstol i första instans i Antwerpen).

23 Jan de Lely yrkade upphävande av föreläggandet vid denna domstol.

24 Under förfarandet vid domstolen i första instans ingav Jan de Lely för det första det protokoll som upprättades den 13 februari 1993 av polisen i kommunen Kerkrade (Nederländerna), av vilket framgår att stölden begicks omkring den 27 november 1992 i Tyskland. För det andra ingavs de domar som avkunnades under oktober månad år 1993 av förvaltningsdomstolen i Maastricht, genom vilka gärningsmännen dömdes.

25 Genom dom av den 17 oktober 2003 ogillade Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen Jan de Lelys talan.

26 Jan de Lely överklagade sedan detta avgörande till Hof van beroep te Antwerpen (appellationsdomstol i Antwerpen).

27 Mot denna bakgrund beslutade Hof van beroep te Antwerpen att vilandeförklara målet och ställa följande tre tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Ska artikel 2.1 i [tillämpnings]förordningen, jämförd med artikel 11.1 i [TIR-konventionen], tolkas på så sätt att den preklusionsfrist som föreskrivs i artikel 11.1 i TIR-konventionen endast gäller till förmån för den garanterande sammanslutningen, men inte till förmån för innehavaren av carneten, eller på så sätt att överskridandet av fristen på ett år från godtagandet av TIR-carneten inverkar på möjligheten att kräva in tullskulden respektive punktskatter och särskilda punktskatter av innehavaren av carneten och på dennes skyldighet att betala dessa samt på dennes ansvar, och att överskridandet av fristen på ett år medför att de behöriga tullmyndigheterna inte längre har rätt att kräva in denna skuld?

2) Ska artikel 2.2 och 2.3 i [tillämpnings]förordningen, jämförd med artikel 11.1 och 11.2 i TIR-konventionen, tolkas på så sätt att den frist som där föreskrivs endast

gäller för att förebringa bevisning för att transporten har genomförts enligt föreskrifterna, men inte för att förebringa bevisning för var en överträdelse eller oegentlighet begåtts?

3) Ska artikel 2.2 och 2.3 i [tillämpnings]förordningen, jämförd med artikel 11.1 och 11.2 i TIR-konventionen, tolkas på så sätt att om den frist som där föreskrivs även gäller för att förebringa bevisning för var överträdelsen eller oegentligheten begicks, utgör denna frist inte en preklusionsfrist utan innehavaren av carneten får förebringa sådan bevisning även efter det att fristen har löpt ut?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

28 Den hänskjutande domstolen har ställt sin första fråga för att få klarhet i huruvida artikel 2.1 i tillämpningsförordningen, jämförd med artikel 11.1 i TIR-konventionen, ska tolkas på så sätt att de behöriga tullmyndigheternas underlåtenhet att iaktta fristen för att underrätta innehavaren av TIR-carneten om att denna carnet inte avstämplats får till följd att myndigheterna inte längre har rätt att uppbära de tullar och andra avgifter som ska betalas till följd av internationell transport av varor som genomförts med carneten.

Parternas yttranden

29 Klaganden i målet vid den nationella domstolen har för det första påpekat att det uttryckligen följer av artikel 2.1 i tillämpningsförordningen, jämförd med artikel 11.1 i

TIR-konventionen, att de behöriga myndigheterna är skyldiga att inom ett år från den dag då TIR-carneten godtagits underrätta innehavaren av TIR-carneten, samt den garanterande sammanslutningen, om överträdelsen eller oegentligheten. Innehavaren av TIR-carneten ges genom denna underrättelse möjlighet att förebringa bevisning så att det snabbt kan fastställas vilken stat som är ansvarig för uppbörd av tullen. Överskridandet av denna frist medför att tullskulden inte längre kan krävas in om den berörda personen förebringar bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten faktiskt har begåtts. Detta är fallet i målet vid den nationella domstolen. Klaganden har slutligen hävdat att det följer av bestämmelserna i TIR-konventionen, särskilt dess artikel 8.1 och 8.7, att betalning ska krävas från innehavaren av TIR-carneten först, innan den garanterande sammanslutningen krävs på betalning. Det är följaktligen inte logiskt att fordran gentemot den garanterande sammanslutningen preskriberas när fordran gentemot innehavaren inte gör det.

30 Den belgiska regeringen är av uppfattningen att den frist som föreskrivs i artikel 2.1 i tillämpningsförordningen hänvisar till fristen på ett år från den dag då TIR-carneten godtagits, vilken fastställs i artikel 11.1 i TIR-konventionen. Enligt denna regering ska den frist som föreskrivs i artikel 2.1 ändå inte anses vara en preklusionsfrist. Det saknas nämligen stöd för detta i såväl artikel 2.1 i tillämpningsförordningen, dess grundförordning, det vill säga förordning nr 719/91, som i andra gemenskapsbestämmelser. Det följer däremot av själva ordalydelsen i artikel 11.1 i TIR-konventionen, samt av syftet med denna konvention, att den föreskrivna fristen är en preklusionsfrist, men att den endast gäller gentemot den garanterande sammanslutningen. I TIR-konventionen regleras inte villkoren för uppbörd av belopp hos innehavaren av TIR-carneten.

31 Europeiska gemenskapernas kommission anser likaledes att det är uppenbart att den frist som föreskrivs i artikel 11.1 i TIR-konventionen är en preklusionsfrist som gäller för den garanterande sammanslutningen. Detsamma gäller däremot inte vad beträffar rättsförhållandet mellan innehavaren av TIR-carneten och de behöriga myndigheterna. Det följer nämligen av ordalydelsen i de omtvistade bestämmelserna, samt av TIR-konventionen i sin helhet, att innehavaren av TIR-carneten har en omsorgsplikt vad beträffar den transport som genomförs med en TIR-carnet. Innehavaren antas således, i motsats till den garanterande sammanslutningen, känna till eventuella överträdelser

eller oegentligheter som har begåtts under transporten. Innehavaren kan följaktligen förvänta sig att de behöriga myndigheterna kommer att kräva att han ska betala de belopp som ska erläggas.

32 Kommissionen har tillagt att den frist inom vilken innehavaren av TIR-carneten ska underrättas endast har till syfte att förmå de behöriga myndigheterna att påbörja det förfarande som ska leda till att tullskulden betalas i rimlig tid. Genom denna frist skyddas följaktligen gemenskapens intresse av att snabbt få tillgång till sina egna medel. Överskridandet av den frist inom vilken innehavaren av TIR-carneten ska underrättas inverkar följaktligen inte på möjligheten att kräva betalning av tullskulden. Enligt kommissionen motsvarar denna tolkning för övrigt den ifrågavarande gällande lagstiftningen.

Domstolens svar

33 Domstolen påpekar för det första att om det upptäcks att en överträdelse eller oegentlighet har begåtts under eller i samband med en transport som genomförts med en TIR-carnet, ska innehavaren av TIR-carneten underrättas om att TIR-carneten inte avstämplats inom den frist som föreskrivs i artikel 2.1 i tillämpningsförordningen.

34 Enligt denna artikel 2.1 ska de behöriga myndigheterna underrätta innehavaren av TIR-carneten och den garanterande sammanslutningen om överträdelsen eller oegentligheten inom den frist som föreskrivs i artikel 11.1 i TIR-konventionen.

35 I artikel 11.1 föreskrivs att de behöriga myndigheterna inte har rätt att kräva betalning från den garanterande sammanslutningen av de belopp som nämns i artikel 8.1 och 8.2 i TIR-konventionen, om myndigheterna har underlåtit att inom en tid av ett år från den

dag då TIR-carneten godtagits av dem skriftligen underrätta den garanterande sammanslutningen om att avstämpling inte har skett (se i detta avseende dom av den 19 mars 2009 i mål C-275/07, kommissionen mot Italien, REG 2009, s. I-2005, punkt 92).

36 Även om det av detta följer att innehavaren av TIR-carneten ska underrättas inom ett år från den dag då TIR-carneten godtagits av dessa myndigheter (se dom av den 5 oktober 2006 i mål C-312/04, kommissionen mot Nederländerna, REG 2006, s. I-9923, punkt 50), kvarstår emellertid frågan huruvida hänvisningen i artikel 2.1 i tillämpningsförordningen till den frist som föreskrivs i artikel 11.1 i TIR-konventionen endast avser själva längden av denna frist, eller om den i stället även avser rättsverkningarna av att fristen löper ut, det vill säga huruvida en underlåtenhet att iaktta fristen medför att betalning av skulden inte längre kan krävas. Bestämmelsen i artikel 11.1 om att betalning av tullskulden inte längre kan krävas om denna frist inte har iakttagits avser nämligen endast den garanterande sammanslutningen.

37 Vad beträffar innehavaren av TIR-carneten anges det varken i artikel 2.1 i tillämpningsförordningen eller i någon annan bestämmelse i denna förordning vilka rättsverkningar som kan följa av att underrättelsefristen inte iakttas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 november 2002 i mål C-112/01, SPKR, REG 2002, s. I-10655, punkt 28).

38 Det ska härefter påpekas att en tillämpningsförordning, om så är möjligt, ska tolkas så att den överensstämmer med grundförordningen, samt med internationella avtal som gemenskapen ingått (se bland annat dom av den 10 september 1996 i mål C-61/94, kommissionen mot Tyskland, REG 1996, s. I-3989, punkt 52, domen i det ovannämnda målet SPKR, punkt 29, och dom av den 9 januari 2003 i mål C-76/00 P, Petrotub och Republica, REG 2003, s. I-79, punkt 57).

39 Rättsverkningarna av att den frist som föreskrivs i artikel 2.1 i tillämpningsförordningen åsidosätts ska följaktligen bedömas med hänsyn tagen till dels förordning nr 719/91, dels TIR-konventionen.

40 Det är emellertid inte möjligt att med stöd av bestämmelserna i förordning nr 719/91 eller i TIR-konventionen dra slutsatsen att den omständigheten att en underlåtenhet att iaktta den frist som föreskrivs i artikel 2.1 i tillämpningsförordningen, inom vilken innehavaren av TIR-carneten ska underrättas, medför att skulden upphör och att innehavaren följaktligen befrias från skyldigheten att betala denna skuld (se för ett liknande resonemang domen i det ovannämnda målet SPKR, punkt 30).

41 Såsom kommissionen med rätta har gjort gällande följer det däremot av systematiken i TIR-konventionen att, vad beträffar innehavaren av TIR-carneten, den underrättelsefrist som föreskrivs i tillämpningsförordningen inte är en preklusionsfrist.

42 Det kan nämligen utläsas av de skyldigheter för innehavaren av denna carnet som följer av TIR-konventionen, att innehavaren av TIR-carneten antas känna till att en överträdelse eller oegentlighet begåtts under en transport som genomförts enligt TIR-systemet.

43 Det följer bland annat av artiklarna 19 och 21 i TIR-konventionen att innehavaren av TIR-carneten ska se till att vägfordonet och godset visas upp vid avgångstullanstalten och att fordonet tillsammans med lasten och den TIR-carnet som upptar lasten uppvisas vid varje mellanliggande tullanstalt samt vid bestämmelsetullanstalten. Av detta följer att innehavaren av TIR-carneten, i motsats till den garanterande sammanslutningen, antas känna till vad som sker under loppet av transporten med denna carnet.

44 Mot denna bakgrund har inte ett försittande av den frist på ett år som följer av tillämpningsförordningen någon inverkan på själva möjligheten att kräva in tullar och andra avgifter hänförliga till transporten eller på de behöriga myndigheternas rätt att uppbära tullar och andra avgifter från innehavaren av TIR-carneten.

45 I motsats till vad klaganden i målet vid den nationella domstolen har gjort gällande, är frågan huruvida innehavaren av TIR-carneten, i händelse av att fristen inte iakttas, kan

förebringa bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten faktiskt har begåtts, utan relevans för att fastställa huruvida denna underrättelsefrist är en preklusionsfrist.

46 Det är riktigt att domstolen, i den ovannämnda domen i målet SPKR, tillfrågades om tolkningen av en bestämmelse som likaledes rörde försittande av en underrättelsefrist, nämligen fristen i artikel 379.1 i förordning nr 2454/93 avseende systemet för extern transitering. Domstolen konstaterade därvid att den omständigheten att den elvamånadersfrist som föreskrivs i artikeln har försuttits, inte befriar den huvudansvarige från skyldigheten att betala en tullskuld, under förutsättning, bland annat, att den huvudansvarige har underrättats om beloppet på denna skuld inom den föreskrivna preskriptionsfristen, och att den berörde inte har kunnat förebringa bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts, såsom föreskrivs i en annan artikel i samma förordning (se domen i det ovannämnda målet SPKR, punkt 32).

47 Enligt klaganden i målet vid den nationella domstolen följer det av denna dom att ett överskridande av fristen inte medför att det inte längre är möjligt att kräva att tullskulden ska betalas, i ett fall där den berörde inte har kunnat förebringa bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts. Av detta har klaganden *e contrario* dragit slutsatsen att överskridandet av denna frist medför att det inte är möjligt att kräva betalning för denna skuld om den berörde kan förebringa sådan bevisning.

48 I domen i det ovannämnda målet SPKR har domstolen emellertid fastställt att en underlåtenhet att iaktta den underrättelsefrist som är i fråga i detta mål inte i sig utgör hinder för uppbörd av tullskulden (se dom av den 14 april 2005 i mål C-460/01, kommissionen mot Nederländerna, REG 2005, s. I-2613, punkt 60). I punkt 32 i domen i målet SPKR har domstolen nämligen erinrat om att efter det att denna underrättelsefrist löpt ut är möjligheten att kräva betalning av denna skuld fortfarande beroende av att andra villkor är uppfyllda, såsom bland annat att bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts inte har förebringats.

49 I motsats till vad klaganden i målet vid den nationella domstolen har gjort gällande, har domstolen följaktligen på intet sätt kopplat utgången av underrättelsefristen till möjligheten att förebringa bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts.

50 Det ska slutligen preciseras att syftet med artikel 2.1 i tillämpningsförordningen är att säkerställa en enhetlig och snabb tillämpning av bestämmelserna om uppbörd av tullar och andra avgifter för att ta till vara intresset av att gemenskapens egna medel snabbt finns tillgängliga (domen av den 5 oktober 2006 i det ovannämnda målet kommissionen mot Nederländerna, punkt 54, och analogt domen av den 14 april 2005 i det ovannämnda målet kommissionen mot Nederländerna, punkt 60).

51 Mot bakgrund av detta syfte ska således, såsom kommissionen har påpekat, fristen på ett år i förhållande till innehavaren av TIR-carneten anses utgöra en förfaranderegel som endast riktar sig till de administrativa myndigheterna, för att förmå dem att ingripa så snabbt som möjligt (se för ett liknande resonemang domen i det ovannämnda målet SPKR, punkt 34).

52 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första frågan besvaras så, att artikel 2.1 i tillämpningsförordningen, jämförd med artikel 11.1 i TIR-konventionen, ska tolkas på så sätt att en underlåtenhet att iaktta fristen för att underrätta innehavaren av TIR-carneten om att denna carnet inte avstämplats inte får till följd att de behöriga tullmyndigheterna inte längre har rätt att uppbära de tullar och andra avgifter som ska betalas till följd av internationell transport av varor som genomförts med carneten.

Den andra frågan

53 Den hänskjutande domstolen har ställt sin andra fråga för att få klarhet i huruvida artikel 2.2 och 2.3 i tillämpningsförordningen, jämförd med artikel 11.1 och 11.2 i TIR-konventionen, ska tolkas på så sätt att den frist som där föreskrivs endast gäller för att förebringa bevisning för att transporten har genomförts enligt föreskrifterna, men inte för att förebringa bevisning för var en överträdelse eller oegentlighet begåtts.

Parternas yttranden

54 Klaganden i målet vid den nationella domstolen anser att rättssäkerhetsprincipen utgör hinder för att artikel 2.2 och 2.3 i tillämpningsförordningen tolkas på så sätt att även fristen för att förebringa bevisning för var en överträdelse eller oegentlighet har begåtts fastställs genom artikeln.

55 Den belgiska regeringen anser att det ankommer på den nationella domstolen att tillämpa de nationella bestämmelserna avseende förebringande av bevisning, eftersom den frist som föreskrivs i artikel 2.2 i tillämpningsförordningen endast gäller för att förebringa bevisning för att transaktionen har genomförts enligt föreskrifterna, men inte för att fastställa var en överträdelse eller oegentlighet faktiskt har begåtts. Enligt den belgiska regeringen bekräftas för övrigt denna tolkning av för det första artikel 2.3 i tillämpningsförordningen, vari endast föreskrivs bevisning för att styrka att en transport med en TIR-carnet genomförts enligt föreskrifterna, och för det andra genom ikraftträdandet av artikel 454.3 första stycket i förordning nr 2454/93, i vilken gemenskapslagstiftaren numera uttryckligen föreskrivit en frist inom vilken bevisning ska förebringas för var en överträdelse eller oegentlighet har begåtts.

56 Den belgiska regeringen har anfört att det under alla omständigheter ska ges utrymme för en viss flexibilitet, för att det ska finnas tid att styrka var överträdelsen eller oegentligheten faktiskt har inträffat.

57 Kommissionen är likaledes av uppfattningen att det, i avsaknad av en i gemenskapsbestämmelserna föreskriven frist, ankommer på den nationella domstolen att i enlighet med tillämpliga principer i den nationella rätten rörande bevisning, i det enskilda fallet och med hänsyn till samtliga omständigheter avgöra om bevisning för var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts har förebringats i rätt tid. Den nationella domstolen ska vid sin bedömning beakta att det inte får vara i praktiken omöjligt för innehavaren av TIR-carneten att förebringa ovannämnda bevisning och att fristen inte får vara alltför lång, då det ska vara rättsligt och praktiskt möjligt att driva in de belopp som ska betalas i en annan medlemsstat.

Domstolens svar

58 Domstolen erinrar om, vad beträffar fristen för att förebringa bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts, att det föreskrivs i artikel 10.3 i förordning nr 719/91 att om det inte är möjligt att fastställa inom vilket territorium överträdelsen eller oegentligheten har begåtts, ska den anses ha blivit begången i den medlemsstat där den upptäcktes, såvida inte tullmyndigheterna på ett tillfredsställande sätt, inom en frist som ska fastställas, kan förses med bevis för att transporten har genomförts enligt föreskrifterna eller för var överträdelsen eller oegentligheten faktiskt har begåtts.

59 Artikel 10.3 har emellertid genomförts genom artikel 2.2 i tillämpningsförordningen, i vilken fristen för att förebringa bevisning för att transaktionen genomförts enligt föreskrifterna fastställs, genom hänvisning till artikel 11.2 i TIR-konventionen. I artikel 2.2 nämns dock inte något om den frist som är tillämplig i fråga om förebringande av bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts.

60 Det framgår av artikel 2.2 i tillämpningsförordningen att artikeln följaktligen endast är tillämplig på fristen för att förebringa bevisning avseende att transaktionen genomförts enligt föreskrifterna, och inte på fristen för att förebringa bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts.

61 Denna slutsats bekräftas, såsom den belgiska regeringen har påpekat, av ordalydelsen i punkt 3 i samma artikel 2, vilken endast nämner förebringande av bevisning avseende att transporten genomförts enligt föreskrifterna.

62 Vidare ska inte artikel 2.2 i tillämpningsförordningen tolkas på så sätt att den däri föreskrivna fristen även motsvarar den frist inom vilken bevis för var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts ska förebringas.

63 Det ankommer nämligen på lagstiftaren att fastställa fristen för att förebringa bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts. Fristen för att förebringa denna bevisning har för övrigt senare fastställts genom artikel 454.3 första stycket i förordning nr 2454/93, det vill säga genom tillämpningsförordningen till förordning nr 2913/92. Förordning nr 2454/93 är emellertid av tidsmässiga skäl inte tillämplig i förevarande fall.

64 Vad beträffar den garanterande sammanslutningen är det riktigt att domstolen, i dom av den 23 september 2003 i mål C-78/01, BGL (REG 2003, s. I-9543), har fastställt att sammanslutningen har två år på sig för att förebringa bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts. Denna frist börjar löpa från den dag då en betalningsanmaning framställts till den garanterande sammanslutningen.

65 I domen i det ovannämnda målet BGL har domstolen emellertid uttalat sig i ett särskilt sammanhang, bland annat vad avser artiklarna 454 och 455 i förordning nr 2454/93 såsom de var tillämpliga på de omständigheter som hade gett upphov till detta mål. Såsom angetts i punkt 63 ovan föreskrevs emellertid uttryckligen i dessa artiklar en frist för att förebringa bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten begåtts, medan det däremot inte finns någon sådan gemenskapsrättslig bestämmelse i förevarande fall, då dessa artiklar av tidsmässiga skäl inte är tillämpliga.

66 I avsaknad av en i gemenskapsbestämmelserna föreskriven frist för förebringande av bevisning avseende var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts, ankommer det, såsom den belgiska regeringen och kommissionen har gjort gällande, på den nationella domstolen att i enlighet med tillämpliga principer i den nationella rätten rörande bevisning, i det enskilda fallet och med hänsyn till samtliga omständigheter, avgöra om bevisningen för var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts har förebringats i rätt tid (se analogt dom av den 23 mars 2000 i de förenade målen C-310/98 och C-406/98, Met-Trans och Sagpol, REG 2000, s. I-1797, punkterna 29 och 30).

67 Det ankommer emellertid på domstolen att ange vissa kriterier eller principer i gemenskapsrätten som ska beaktas vid denna bedömning (se analogt

dom av den 10 april 2008 i mål C-309/06, Marks & Spencer, REG 2008, s. I-2283, punkt 61).

68 Den nationella domstolen ska således ta hänsyn till den omständigheten att förebringandet av bevisningen om var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts syftar till att ifrågasätta behörigheten hos den medlemsstat som vidtar åtgärder för indrivning av tull och andra avgifter, samtidigt som den leder till att det bestäms vilken medlemsstat som är behörig att kräva in denna tull för det fall att presumtionen om var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts anses ha kullkastats (domen i det ovannämnda målet BGL, punkt 54).

69 Vilken annan medlemsstat som är behörig måste snabbt fastställas för att denna stat ska kunna vidta nödvändiga åtgärder för att driva in de berörda beloppen. Gemenskapsrätten skulle inte ges full verkan om det i den nationella rätten föreskrivs en alltför lång frist för att det i rättsligt och materiellt hänseende ska vara möjligt att driva in de belopp som ska betalas i en annan medlemsstat (se domen i det ovannämnda målet BGL, punkt 55).

70 För det andra utgör iakttagandet av rätten till försvar i alla förfaranden som inleds mot en person, och som kan leda till en rättsakt som går denna person emot, och särskilt i ett förfarande som kan leda till sanktionsåtgärder, en grundläggande gemenskapsrättslig princip. Denna princip kräver att varje person som påförs en sanktion ska ges möjlighet att tillkännage sin ståndpunkt beträffande de omständigheter som ligger till grund för sanktionen och därvid åberopa varje relevant bevis till sitt försvar (se dom av den 21 mars 1990 i mål 142/87, Belgien mot kommissionen, Tubemeuse, REG 1990, s. I-959, punkterna 46 och 47, svensk specialutgåva, volym 10, s. 369, av den 29 juni 1994 i mål C-135/92, Fiskano mot kommissionen, REG 1994, s. I-2885, punkterna 39 och 40, samt domen i det ovannämnda målet BGL, punkt 52).

71 Av detta följer att den nationella domstolen, när den bedömer fristen för att förebringa bevisning för var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts i ett fall som det i det nationella målet, ska kontrollera att det inte är materiellt omöjligt för innehavaren av TIR-carneten att förebringa denna bevisning (se för ett liknande sammanhang domen i det ovannämnda målet BGL, punkt 66).

72 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den andra frågan besvaras så att artikel 2.2 och 2.3 i tillämpningsförordningen, jämförd med artikel 11.1 och 11.2 i TIR-konventionen, ska tolkas på så sätt att den frist som där föreskrivs endast gäller för att förebringa bevisning för att transporten har genomförts enligt föreskrifterna, men inte fristen för att förebringa bevisning för var en överträdelse eller oegentlighet har begåtts. Det ankommer på den nationella domstolen att i enlighet med tillämpliga principer i den nationella rätten rörande bevisning, i det enskilda fallet och med hänsyn till samtliga omständigheter avgöra om denna bevisning för var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts har förebringats i rätt tid. Den nationella domstolen ska emellertid iaktta gemenskapsrätten vid bedömningen av denna frist, och ska därvid bland annat beakta att fristen inte får vara alltför lång, då det ska vara rättsligt och praktiskt möjligt att driva in de belopp som ska betalas i en annan medlemsstat, och att fristen inte får innebära att innehavaren av TIR-carneten i praktiken saknar möjlighet att förebringa ovannämnda bevisning.

Den tredje frågan

73 Med hänsyn till svaret på den andra frågan, saknas anledning att svara på den tredje frågan.

Rättegångskostnader

74 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

1) **Artikel 2.1 i kommissionens förordning (EEG) nr 1593/91 av den 12 juni 1991 om tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EEG) nr 719/91 om användning i gemenskapen av TIR-carnet och ATA-carnet som transiteringshandlingar, jämförd med artikel 11.1 i Tullkonventionen om internationell transport av gods upptaget i TIR-Carnet, undertecknad i Genève den 14 november 1975, ska tolkas på så sätt att en underlåtenhet att iaktta fristen för att underrätta innehavaren av TIR-carneten om att denna carnet inte avstämplats inte får till följd att de behöriga tullmyndigheterna inte längre har rätt att uppbära de tullar och andra avgifter som ska betalas till följd av internationell transport av varor som genomförts med carneten.**

2) **Artikel 2.2 och 2.3 i förordning nr 1593/91, jämförd med artikel 11.1 och 11.2 i Tullkonventionen om internationell transport av gods upptaget i TIR-Carnet, undertecknad i Genève den 14 november 1975, ska tolkas på så sätt att den frist som där föreskrivs endast gäller för att förebringa bevisning för att transporten har genomförts enligt föreskrifterna, men inte fristen för att förebringa bevisning för var en överträdelse eller oegentlighet har begåtts. Det ankommer på den nationella domstolen att i enlighet med tillämpliga principer i den nationella rätten rörande bevisning, i det enskilda fallet och med hänsyn till samtliga omständigheter avgöra om denna bevisning för var överträdelsen eller oegentligheten har begåtts har förebringats i rätt tid. Den nationella domstolen ska emellertid iaktta gemenskapsrätten vid bedömningen av denna frist, och ska därvid bland annat beakta att fristen inte får vara alltför lång, då det ska vara rättsligt och praktiskt möjligt att driva in de belopp som ska betalas i en annan medlemsstat, och att fristen inte får innebära att innehavaren av TIR-carneten i praktiken saknar möjlighet att förebringa ovannämnda bevisning.**

Underskrifter